

Nidingens fågelstation 2010

Mikael Hake & Tommy Järås

Stationen var bemannad kontinuerligt under perioden 24 mars–21 november. Sammanlagt märktes 12 172 fåglar av 103 arter under året, vilket var den femte bästa årssumman sedan starten 1980. Detta trots att tre ”tungå” fångstarter uppvisade sämre årssiffror än på många år, nämligen rödhake (1 201 märkta), ängspiålråka (431) och skårpiålråka (297). Den totala årssumman hjälptes emellertid upp av andra arter som fångades i högre antal än normalt. Tre arter som noterade årsbåsta var talgoxe (357 märkta), grånsiska (215) och gråsiska (407). Antalen för siskorna ligger skyhågt över alla tidigare årssiffror. Åven lövsångare hade ett bra år med 2 403 ringmärkta, vilket är det näst bästa året någonsin.

Vadarna drog också sitt strå till stacken, då hela 1 274 ex. av 20 arter kunde förses med ring. Kärrsnåppa toppade som vanligt statistiken med 754 märkta, vilket är den näst bästa årssumman. Skårnsåppa hade också sin näst bästa fångstsåsong med 126 ringmärkta, ganska åverraskande, eftersom många av de fåglar som åvervintrar på Nidingen kommer tillbaka år efter år och är märkta sedan tidigare. Uppenbarligen är det också ett genomflåde av skårnsåppor på väg till och från åvervintningsplatser långre söderut långs Nordsjkusten. Detta bevisas av de återfynd och avlåsningar som gjorts där av skårnsåppor fårgmärkta på Nidingen.

Några russin i ringmärkningskakan blev stationens femte och sjåtte kungsfågelsångare (25 okt, resp. 5 nov), fjårde svarthuvade sparv (22 maj), samt andra och tredje snsiska (16, resp. 18 nov). Det som tilldrog sig störst uppmarksamhet under året var dock den sång-

sparv som fastnade i ett nåt 28 maj. Det var första fyndet i Sverige av arten, och endast ett fåtal har tidigare gjorts i åvriga Europa. Sångsparven hll till på ån under fem dagar. Den var dock mycket ”skulkig” och svår att se, vilket en del av de hundratals skådare som besökte ån tyvårr fick erfara...

Observationer

Förutom de sällsyntheter som ringmärktes, gjordes en hel del intressanta observationer under året. Våren bjöd bland annat på en gammal hanne av västlig svarthakad buskskvåtta 12 april och en adult vitnåbbad islom som stråckte söderut 9 maj. 14 maj var en fin dag fr blåhake, då minst tio hannar rastade på ån. Av dessa kunde fyra ringmårkas. Nidingens andra fynd av fjållpipare gjordes tre dagar senare, då en flock på hela 28 ex. stråckte österut över ån. Dessutom sågs en ljusbukig prutgås 6 juni.

Hsten bjöd på bra havsfågeldrag tack vare hårda västliga vindar som periodvis drog fram över Sydsverige. Redan 30 juli sågs en mindre lira och sex storlabbar dra förbi mot söder, och under resten av hsten sågs sedan ytterligare tre, respektive 45 individer av de båda arterna. De två första av totalt åtta grålor sågs 25 aug, och dagen efter hettade det till ordentligt då en större lira fdoskte en kort stund i brånningsarna långs Nidingens nordstrand. Det var det tredje fyndet av arten. En vitnåbbad islom sågs 21 okt och en svartnåbbad dito dagen efter. Ytterligare en svartnåbbad stråckte söderut förbi ån 5 nov. Lågg dårtill en klykstjårtad stormsvala och en lunnefågel 3 nov, samt tio bredstjårtade labbar och drygt 80 alkekungar under senhösten, så förstår ni att de havsfågelentusiaster som besökte Nidingen dessa hstveckor fick sitt lystmåte.

Sångsparven var den enda nya arten som observerades på Nidingen 2010, och totalt har 257 arter setts på och från ån under perioden 1980-2010.

Återfynd

Via ringmärkningscentralen kom 2010 återfynd på 53 individer av 17 arter, och svar kom

på 23 främmande ringar av 11 olika arter som kontrollerats på ön.

Årets ålderfåglar blev en 19-årig och två 18-åriga kentska tärnor som avlästes i en koloni på Hirsholmarna vid Danmarks nordostkust. En 18-årig tobisgrissla kunde också identifieras när en utbytt ring som varit kraftigt sliten slutligen kunde avläsas efter syra-behandling. Grisslan var född och häckande på Nidingen. För första gången kontrollerades främmande ringar på björktrast och härm-sångare. Björktrasten var märkt i Antwerpen, Belgien i november 2009 och kontrollerades på Nidingen i slutet av april 2010. Härmsångaren var märkt i Larvik i södra Norge 13 maj 2007 och kontrollerades på ön drygt tre år senare.

Häckfåglar

23 arter häckade på Nidingen under året. Detta var en något lägre siffra än normalt, vilket kan förklaras av vädrets makter. Den hårda och långdragna vintern 2009/2010 medförde nämligen att tre av Nidingens häckande fågelarter försvann helt, nämligen pilfink, koltrast och vattenrall. De två sistnämnda var ganska nytillkomna häckare på ön, medan pilfinkarna har häckat på ön ända sedan 1980-talet. Vi får se huruvida någon av de tre arterna återkommer som häckare i framtiden.

Sångsparven som vistades på Nidingen 28/5-1/6 tilldrog sig stor uppmärksamhet. Foto: Uno Unger©

Nidingen	57°18' N; 11°54' E	
	Vår	Höst
Säsong	24 mar – 30 jun	1 jul – 21 nov
Antal märkta - standard	-	-
Antal märkta - övrigt	4 960	7 212
Tre vanligaste märkarter	Lövsångare 1 683 Rödhake 539 Stare 301	Kärnsnäppa 752 Lövsångare 720 Blåmes 710
Ringmärkta rariteter/ovanliga märkarter	Skärnsnäppa 99 Tretåig mås 60 Blåhake 13 Sångsparv 1 Svarthuvad sparv 1	Höksångare 21 Kungsfågelsång. 1 Östlig gransång. 1 Mindre flugsnapp. 1 Snösiska 3
Anmärkningsvärda observationer	Ljusbukig prutgås 1 Vitnäbbad islom 1 Fjällpipare 28 Svarth. buskskv. 1 Svartkråka 1	Svartnäbbad islom 2 Större lira 1 Grålira 8 Mindre lira 4 Klykstj. stormsv. 1

Adress: Nidingens Fågelstation
Tullare Hög 50, SE-442 90 Kungälv
E-post: nidingen@hotmail.com, Hemsida: www.nidingensfagel.se

Övrigt

Intressant att notera är att den kalla vintern 2009/2010 gjorde att många av de skärnsnäppor som normalt övervintrar på Nidingen flyttade vidare mot sydväst för att undkomma de besvärliga förhållanden som rådde längs den svenska västkusten. Drygt 30 färgmärkta individer lästes av under vintern, främst i Danmark, varav de flesta återvände till Nidingen under tidiga våren. Än mer intressant är att tre av våra fåglar lästes av i sydvästra Norge under vintern och att två av dessa återvände till Nidingen under våren. De hade alltså tillfälligt flyttat mot nordväst(!) för att undkomma svåra förhållanden. Att Nidingens övervintrande skärnsnäppor i huvudsak kommer från häckplatser på Svalbard bevisades ännu en gång, då flera individer lästes av på denna ögrupp under sommaren.